

TEOSOFISEN SEURAN TEHTÄVÄ

Avoin kirje kaikille maailman teosofeille.

Veljet.

Toivossa että ystävällisesti suotte anteeksi ne kompastukset, joita mahdollisesti tulen tekemään kirjoittaessani englanninkielellä, joka ei ole äidinkieleni, mutta on Teosofisen Seuran virallinen kieli, – otan vapauden lausua muutamia sanoja Teosofisen Seuran tehtävästä, josta tänä vuonna tullaan keskustelemaan Maailman Kongressissa Parisissa. Arvelen, että Teille mahdollisesti olisi mielenkiintoista kuulla, mitä mielipiteitä on vanhalla teosofilla, joka asuu pienessä maassa kaukana Pohjois-Euroopassa, ja nämä ajatukseni tulen esittämään osaksi kysymyksen, osaksi ehdotuksen muodossa.

Mitä uskoimme aluksi liittyessämme Teosofiseen Seuraan? Uskoimme päässeemme totuudenetsijäin veljeskuntaan, jossa ei tehnyt eroa rotu, ei uskonto, ei yhteiskuntaluokka, ei sukupuoli eikä väri. T. S:n oli sanottu olevan „ehdottomasti lahkolaisuudesta vapaan totuudenetsijäin yhtymän” ja sen jäsenten sanottiin „osoittavan suvaitsevaisuutta kaikille, yksin suvaitsemattomille ei vain osoitettuna etuoikeutena, vaan täytettävänä velvollisuutena” (katso „The Theosophist”in kansilehteä).

Me etsimme totuutta ja ymmärsimme, ettei meistä kellekään ollut käsissämme koko totuus. Olimme veljiä tietämättömyydessä tai pienessä tietomäärässämme ja ihmisolentoina vain rakastimme toisiamme ja annoimme anteeksi toistemme puutteet. Kuitenkin uskoimme varmasti, että totuus oli löydettävissä, sillä olivathan olemassa nuo Siunatut Mestarit, jotka olivat etsineet ja löytäneet, taistelleet ja voittaneet. He olivat mittapuumme, ihanne, johon pyrimme. Ja he olivat täydellisiä rakkaudessa niin hyvin kuin tiedossakin. Elämä oli heidän koulunsa ja T. S. oli aivan määrätty luokka tässä koulussa. Teosofinen työ oli lyhyt tie heidän luokseen. Me elimme henkisen puhtauden, inhimillisen veljeyden ilmapiirissä.

Mutta sitten sattui erimielisyyksiä ja hajaannusta. Niin, jos olisimme olleet veljiä, jos olisimme olleet suvaitsevaisia, niin ei erimielisyyden, epäsovun ja suvaitsemattomuuden henki olisi päässyt meihin vaikuttamaan. Mutta mitä teimme? Elimmekö ihanteemme mukaisesti?

Jos niin on, miksi sitten olemme jakautuneet moneen eri seuraan? Miksi on siis aika ajoittain tapahtunut ero ja uuden seuran rakentaminen vanhojen periaatteiden pohjalle, mutta toisen nimisenä? Miksi ovat syntyneet Judge-seura, Temple-seura, Yleinen Veljeys, Hartmann-seura, Amerikan riippumaton T. S., Antroposofinen Seura, Kristillisten Mystikkojen seura, Ruusu-Ristin veljeskunta j.n.e.? Ja miksi ovat nämä seurat enimmäkseen vihamielisiä toisilleen? Miksi puhuvat he usein toisistaan vihamielisellä ja arvostelevalla tavalla?¹⁾

On sanottu T. S:n tarkoituksena olevan „materialismin vastustamisen ja uskonnollisen mielen elvyttämisen”, joka tietysti oli tehtävä ehdottomasti lahkolaisuudesta vapaassa hengessä. Mutta kuinka se on mahdollista, kun on olemassa monia kilpailevia seuroja, jotka julistavat samaa totuutta, mutta jotka kieltävät toinen toisensa? Maailma ei huomaa tässä piilevää huumoria, vaan kysyy: „jos kerran uskotte suvaitsevaisuuteen, niin miksi ette sitä kohdista teosofiveljiinne?”

Älkää sanoko, ettei tämä ole alkuperäisen T. S:n syy, vaan siitä eronneiden jäsenien. Tahdotteko todellakin väittää, etteivät nuo eronneet jäsenet uskoneet suvaitsevaisuuteen, etteivät he olleet lahkolaisuudesta vapaita totuudenetsijöitä? Ja jos sen teettekin, niin muistakaa, että tämä näkökanta on omanne, mutta siitä ei seuraa, että se on heidän kantansa.

¹⁾ Tämän kirjoittaja oli aivan nuori mies ja lueskeli Helsingin Yliopistossa, kun teosofian valo lankesi hänen tielleen. Se tapahtui tammikuussa v. 1894, jolloin hän oli 18 vuoden ikäinen. Seuraavana vuonna liittyi hän Teosofiseen Seuraan, ja vähän senjälkeen erosi Judge siitä. Allekirjoittanut aloitti julkisen toimintansa teosofian hyväksi vuonna 1897 ja vuonna 1907 perustettiin Suomen Teosofinen Seura. Vuonna 1917 vetäytyi hän pois ylishteerin virasta voidakseen täydellisemmin antautua kirjalliseen työhön ja okkultisiin tutkimuksiin. Viime vuonna tuli hän uuden teosofisen seuran johtajaksi, joka (Suomalainen Ruusu-Risti) perustettiin ylläpitämään alkuperäistä teosofista veljellisyyttä ja lahkolaisuudesta vapaita henkeä.

Päinvastoin voimme pitää itsestään selvänä, että eronneet jäsenet Judgen, Tingleyn ja Steinerin y.m. kannattajat lujasti uskoivat olevansa ja yhäkin pitävät itseään todellisina totuudenetsijöinä ja vieläpä suvaitsevaisina ja laajamielisinä.

Kuulemme ulkopuolisten usein kysyvän: „jos kaikki olette teosofeja ja näette totuuden, miksi sitten nimitätte itseänne eri nimillä teosofeiksi, antroposofeiksi ja ruusuristolaisiksi ja miksi niin usein kiistelite ja olette erimieltä?” Ja me lausumme mahtavia sanoja „erilaisista näkökannoista” ja „totuuden monista puolista” mutta kun tosi tulee kysymykseen, niin ajattelemme aina ja toisinaan tunnustammekin, että itse olemme ainoat oikean näkökannan puoltajat ja että rakkaat toisen nimen alla kulkevat veljemme vaeltavat erehdyksessä ja pimeydessä.²⁾

Olemme hyvin taipuvaisia ajattelemaan, että oma teosofian ja okkultismin opettajamme on ainoa tai ainakin paras, mutta unohdamme välttämättömän lisäyksen „meille”.

Ja tästä johtuu, ettemme näe totuutta. Emme huomaa, ettemme ole ollenkaan suvaitsevaisia, että meidän on melkein mahdoton olla suvaitsevaisia. Emme näe, että totuuden etsimisemme vielä on todellakin hyvin epämääräistä ja että kiihkeitä ponnistuksiamme kannattaa pikemmin ulkonainen auktoriteetti kuin todellinen sisäinen tieto. Emme näe, että kaiken pohjalla piilee aivan alkuperäinen, epäveljellinen suvaitsevaisuuden henki.

Sillä jos olisimme suvaitsevaisia, jos todella ymmärtäisimme, että totuudella on monta puolta ja monet tiet vievät Roomaan, niin emmekö tunnustaisi, ei ainoastaan ilman katkeruutta, vaan todellisella sydämen ilolla, että samoin kuin Valkoisessa Veljeskunnassa on monta Mestaria, niin täytyy olla monta opettajaa ulkonaisellakin ihmiskunnalla? Emmekö silloin todella ilomielin myöntäisi, että niin hyvin Mrs. Besant kuin tohtori Steiner ja monet muut heidän kerallaan ovat päteviä okkultisia opettajia kukin omalla tiellään ja että kukin heistä tunnetaan hedelmistään. Emmekö silloin pidättyisi arvostelemasta ja tuomitsemasta? Mikä syy meillä tosiaanakin on väittää, että Mrs. Besant tai tohtori Steiner tai joku muu olisi ainoa kykenevä okkultinen opettaja? Tiedämmekö sen todella vai onko arvelumme vain lausuttu auktoriteettiuskon perusteella?

Meillä ei ole minkäänlaista ehdottoman objektiivista mittapuuta eikä mitään jumalallisen puolueetonta arvostelulautakuntaa määräämässä, onko joku opettaja nimensä arvoinen. Meillä on vain puhtaasti inhimillinen mittapuu käytettävänä. Meidän on tunnettava heidät hedelmistään, loogillisista ja epäitsekkäistä opetuksistaan, siitä myötätunnosta, rakkaudesta ja luottamuksesta, jota he herättävät.

Itse asiassa ei ole mitään vaaraa siinä, että asetamme toisen tai toisen okkultisen opettajan yläpuolelle kaikkien muiden. On hyvä, että sen teemme. Mutta ei ole syytä ajatella, että kaikki muut opettajat omaamme lukuunottamatta ovat enemmän tai vähemmän petkuttajia. Älkäämme etsikö vikoja muissa ihmisissä, antakaamme vaan oman valomme valaista maailmaa.

Myönnätte, että tämä on järkevää puhetta. Miksemme sitä sitten sovita elämäämme ja opetuksiimme?

Emmekö kaikki ole veljiä? Emmekö tunne toisiamme siksi, vaikka kuulummekin eri seuroihin? Moninaisuus rikastuttaa eikä sitä tule halveksia. Mutta rakkaus alkaa kotona ja kaikkien meidän, jotka olemme haarautumia samasta rungosta, teosofiasta, tulisi elää rauhassa keskenämme. Meillä on suuri tehtävä edessämme ja meidän täytyy yhtyä tähän tehtäväämme. Eikö meidän tulisi nousta yhtenä miehenä aikamme materialismia vastustamaan?

Niin tosiaanakin, aikamme materialismia vastustamaan!

On sanottu Teosofisen Seuran ensimmäisen pykälän olevan „Ihmisten yleisen veljeyden ytimen muodostamisen huolimatta rodusta, uskonnosta, yhteiskuntaluokasta tai väristä”. T. S. on yleismaailmallinen yhtymä ja julistamme, että tarkoituksemme on muodostaa ihmisten yleisen veljeyden ydin. Näyttää siltä kuin alkujaan olisimmekin uskoneet veljeyteen ja että tuntisimme olevamme Kristusten ja Buddhojen seurassa.

²⁾ Muistelkaa esim. niitä kauniita sanoja, joita viime kesänä vaihdettiin Teosofisen ja Antroposofisen Seuran välillä resp. Neuchatelissa ja Dornachissa (Schweitsissä).

Muistan unelman, joka minulla oli joitakin vuosia sitten. Uneksin, että Teosofinen Seura sodan tullen olisi yhtenä miehenä rauhan puolella, että kaikki T. S:n jäsenet olisivat Kristuksen ja Buddhan seuraajia, että he julistaisivat ja saarnaisivat veljeyttä kesken sodankäyntiä ja että he olisivat maailmankansalaisia, eivätkä kansalliskiihkoilijoita tai chauvinistejä. Uneksin, että kaikki teosofit kieltäytyisivät kantamasta aseita, käyttämästä väkivaltaa, kieltäytyisivät tappamasta ja murhaamasta. Uneksin, että Mestarit ja H. P. B. olivat niin tarkoittaneet. Tämä oli tietysti vain unta ja heräsin todellisuuteen. Mutta minusta tuntui, että tuollainen teosofinen suhtautuminen asiaan olisi tuottanut maailmalle äärettömän paljon henkistä apua, joskin kaikki olisivat tulleet tapetuiksi (mikä tuskin olisi tapahtunut).

Tämä uneni oli liian kaunis ollakseen tosi fyysillisellä tasolla ja niin me teosofit syöksyimme sotaan, tapoimme ja tulimme tapetuiksi maallisen „kunnian kentällä”. Teimme velvollisuutemme kansalaisina ja kuilu eri maiden teosofien välillä tuli yhä laajemmaksi.

Ja vielä tänä päivänä ovat kansakunnat sodassa keskenään, kaikkialla jatkuvat vallankumoukset, eikä vielä ole maailmassa rauhaa.

Milloin se tehdään? Ei ennenkuin me, jotka edustamme yleistä veljeyttä, taaskin pidämme toisiamme veljinä. Ei ennenkuin me unohdamme kaikki riitämme ja erimielisyytemme, ei ennenkuin annamme toisillemme anteeksi toistemme synnit. Kuinka voitte ajatellakaan, että ulkonainen ihmiskunta pääsisi rauhaan, ennenkuin totuudenetsijöitä yhdistää veljellisen rakkauden yhteinen side? Arvostelette itsenne liian pieniksi totuudenetsijöinä, jos arvelette, ettei mitään merkitse, mitä te yksilöinä ajattelette tai tunnette. Se merkitsee paljon. Se merkitsee äärettömän paljon, sillä totuuden etsijät ovat ajattelun johtajia, ovat ihmisten johtajia. Ja eikö Kristus ole ennustanut ajan tulevan, jolloin sävyisät perivät maan? Ja keitä ovat nuo sävyisät, jos eivät ole totuudenetsijöitä, nimittäkööt he sitten itseään teosofeiksi, okkultisteiksi tai antroposofeiksi.

Totuudenetsijäin perheestä on nouseva tuon suuren orvon, ihmiskunnan johtajat.

Kansainvälinen veljeys on vielä syntymättä, ja meidän on laskettava kansojen liiton henkinen perusta. Meidän on ratkaisu löydettävä, meidän on lausuttava ensimmäinen rauhan ja hyvääntahdon sanoma.

Vuosia sitten olisimme voineet ajatella, että Teosofinen Seura taas avaisi ovensa kaikille, jotka sen olivat jättäneet ja että se kutsuisi heidät palaamaan yhtenä miehenä. Niin olisi voinut käydä vuosia sitten, mutta nyt ymmärrämme, ettei T. S:n ovet koskaan olekaan olleet suljettuina, mutta että T. S:n jäsenet, siinä toimivat yhtä hyvin kuin siitä eronneet, eivät katselleet sen tarkoitusperiä ja tehtäviä samalla laajakantoisella silmällä kuin H. P. B. ja H. S. O. Jos siis on keksittävä uusi keino eronneiden aineiden yhdistämiseksi, suuren Teosofisen Liikkeen eronneiden jäsenten yhdistämiseksi.

Uusi ratkaisu on keksittävä ylitsevuotavan ilon tunteessa. Sillä eikö meidän tulisi kiitollisina siitä iloita, että alkuperäinen teosofinen liike on tullut niin rikkaaksi, niin monipuoliseksi ilmennyksissään? Ei ole valitettavaa, että niin monta seuraa on lähtenyt alkuperäisestä juuresta, päinvastoin on se henkisen voiman ja alkuperäisen sysäyksen laajalle ulottuvien tarkoitusperien paras todistus. Meidän on iloittava kaikesta hajaannuksesta, eroamisesta ja uudelleen luomisesta. Emme koskaan palaa vanhoihin olosuhteisiin!

Tarvitsemme vain nyt uuden siteen, uuden veljeskunnan, uuden ulkonaisen järjestön tätä mahtavaa alkuperäistä sysäystä tukemaan, joka sysäys viime aikoina on jonkun verran pimitetty, mutta ei koskaan ole muuttanut muotoa.

Me tarvitsemme, – emme uutta seuraa vanhojen lisäksi, vaan – nykyisten seurojen muodostamaa uutta liittoa, yhteistä lavaa, jolla kaikki voisimme tavata.

Muodostakaamme siis teosofisten ja samanhenkisten seurojen Yleinen Liitto tai Yhtymä kansainvälisine toimistoineen, kansainvälisine aikakauskirjoineen sekä säännöllisesti uudistuvine maailman kongresseineen.

Keskinäinen voittomme tästä olisi suuri ja olisi maailmankin voitto. Keskinäinen epäsofumme päättyisi, sillä itsestään selvää on, etteivät yhteiseen järjestykseen kuuluvat sisarseurat enää toisiaan solvaisi. He kunnioittaisivat, auttaisivat ja kannattaisivat toisiaan ja maailma tulisi henkisesti

rikkaammaksi, sillä olisi silloin vain yksi suuri yhdistetty rintama ajan materialismia vastassa. Eri seurojen ei silti tulisi jättää omat määrätyt työsuuntansa. He jatkaisivat kuten tähän asti, yhä syventäen sisäisiä tutkimuksiaan, yhä laajentaen ja rikastuttaen ulkonaisia suhteitaan. Mutta he eivät enää katsoisi karsain silmin toisiaan, he näkisivät ja tuntisivat luontaisen, sisäisen veljeytensä.

Onko tämä ehdotus järkeä vailla vai onko se viisas ja tarkoituksenmukainen?

Jos se on järjetön, jääköön se pohtimatta.

Mutta jos ei se ole vailla järkeä, niin lienee suunnitelma tosi ja hyvä. Älkää sanoko sitä epäkäytännölliseksi. Jos se on totuuden pohjalla, niin ei merkitse mitään, onko se käytännöllinen tai epäkäytännöllinen. Totuus on aina epäkäytännöllinen, ennenkun se pannaan käytäntöön. Jos siis suunnitelma sisältää totuutta, niin se on toteutettava.

Ja meidän on se toteutettava.

Esitän, että tämä asia otettaisiin keskusteltavaksi Teosofisessa Kongressissa Parisissa heinäkuun 23-26 päivinä tänä vuonna, ja myöskin että siitä keskusteltaisiin kaikissa maailman T. S. loosheissa. Ja esitän, että suunnitelma otettaisiin käsittelyn alaiseksi jokaisessa teosofisessa, antroposofisessa, mystillisessä, ruusuristiläisessä, okkultisessa j.m.s. seuroissa, joka saa siitä tiedon. Lähetän tämän kirjelmän niin monen osoitteen mukaan kuin minulle on mahdollista ja pyydän vakavasti teosofisten aikakauskirjojen toimittajia painattamaan sen omiin lehtiinsä kukin omalla kielellään.

Minusta näyttää, kuin voisi Kansainvälinen Liitto muodostua niinpian kuin alkuperäinen teosofinen seura, T. S. Adyarissa, sitä asianmukaisesti esittäisi. Kaikkien seurojen edustajat voitaisiin kutsua sen Liiton ohjesääntöjä, asetuksia ja muita sääntöjä laatimaan.

Veljet, älkäämme koskaan unohtako, mitä vanhat roomalaiset sanoivat: *concordia res parvae crescunt*, ja alkakaamme uusi aikakausi *viribus unitis*. Veljellisin terveisin, teidän vilpitön

PEKKA ERVAST,

Kirjailija, Suomen Ruusu-Ristin Johtaja,
Suomen Teosofisen Seuran Perustaja-ylisihteeri.

Osoite: Helsinki, Suomi.

Engl. suom. *K. I.*

(Ruusu-Risti 1921 Elokuu N:o 6, s. 328-334)